

53. De voorouders en nakomelingen van Omaer Donche

Een toevallig op het internet gevonden stamboom was de aanzet tot dit hoofstuk..

In deze stamboom wordt melding gemaakt van een zekere Omaer Donche die in de 16de eeuw te Pervijze woonde, er stierf en er kinderen naliet. Omdat uit gegevens waarover ik reeds beschikte mag blijken dat deze persoon van zekere betekenis was voor onze gemeente wil ik niet nalaten het hierna over hem, zijn voorouders en zijn afstammelingen te hebben.

Omaer Donche overleed te Pervijze in 1532 en werd in de kerk van Pervijze begraven. Deze eer was toendertijd enkel voorbehouden aan de voorname ingezetenen van de parochie. Zijn zerk was oorspronkelijk ingemetseld in de vloer van de hoofdbeuk van de kerk. In maart 1893, toen men de kerk onder impuls van pastoor Duclos vergrootte, werd dit zerk uit de grond genomen en gemetseld in de binnenmuur ten westen van de nieuwe noordelijke beuk. Tijdens de vernieling van onze kerk tijdens de oorlog 1914-1918 is dit zerk verdwenen.

Gelukkig bleef er een beschrijving bestaan van het grafzerk van deze voorname Pervijzenaar. Het was een rechthoekige steen in blauwe arduin met op de vier zijden de tekst 'Sepulture van Omaer Donche die overleet den XIIJ dach in ..... int jaer XVcXXXIJ bidt voor de ziele ende nicase filia anths Va ho 's vors omaers wyf die overleet a° XVc .....'. Deze summier tekst vertelt ons dus dat Omaer Donche overleed op de 13de dag van (?) in het jaar 1532. Hij was gehuwd met Nicase, de dochter van Antheunis Vandenhove. Op een paar plaatsen werd er nooit tekst gekapt, daar waar voorzien was om de gegevens te kappen aangaande het overlijden van de weduwe. Zo werd het juiste jaar van haar overleden nooit aangevuld, er werd enkel 'Xvc' gekapt. Tussenin de tekst, in het midden van het zerk waren de afbeeldingen gekapt van een man en een vrouw. De man was gekleed in een mantel met lange mouwen. De mantel kwam tot op de hielen. De vrouw was gekleed in een kleed tot op de grond. Tussen beide personen stond er een wapenschild.

Verder weten we over Omaer Donche niet zo heel veel. Hij woonde zeker vanaf 1524 te Pervijze want in dat jaar pachtte hij van het kapittel van Sint Omaers, voor negen jaar een grote hofstede van 117 gemeten. Deze hofstede bestaat momenteel nog steeds, we hebben het namelijk over het Berkelhof. In 1527 pacht hij nog een andere grote hofstede van 124 gemeten in Ramskapelle, het 'Jokveld'.

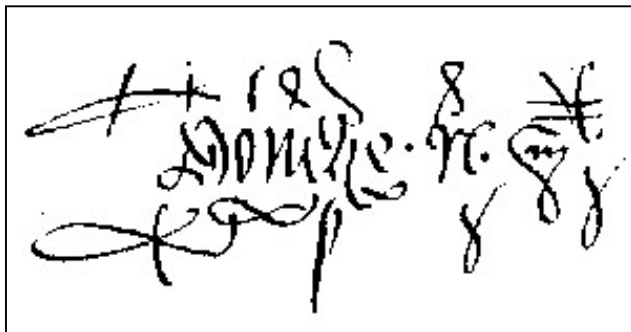
Laten we nu echter eerst enkele eeuwen in de geschiedenis teruggaan tot het einde van de 14de eeuw, naar de voorouders van Omaer Donche. Aan de hand van enkele markante gegevens over zijn voorvaders zal ik proberen aan te tonen welke belangrijke sociale status de familie Donche in die tijd had in onze streek.

We beginnen ons verhaal over de familie Donche te Alveringem omstreeks 1370, toen **Willem Donche** er werd geboren. Deze huwde met Clara Serakin en kreeg zeker één zoon **Jacob** die waarschijnlijk eveneens te Alveringem werd geboren omstreeks het jaar 1400. Deze Jacob Donche was tijdens zijn leven schepen-keurheer van de Kasselrij Veurne in 1434-1435 en hij wordt vermeld als notabele genodigde bij de wetsvernieuwingen van 1437, 1443 en 1445. In 1421 vergezelde hij Philips De Goede, Hertog van Bourgondië, naar Frankrijk waar deze de moord op zijn vader Jan zonder Vrees wilde wreken.

Hij was gehuwd met Christine Zoetooms. Beiden overleden te Alveringem en werden begraven in de kerk in de ingang van het koor.

Uit dit huwelijk werden zeker 7 kinderen geboren : **Jacob, Renault, Adriaan, Lodewijk, Maria, Charles** en **Antonius** waarvan we de voornaamste hierna dichter bekijken :

1. **Jacob Donche** werd geboren omstreeks 1432 en overleed te Dendermonde in 1492 waar hij begraven werd in de O.L.Vrouwkerk onder een koperen grafplaat. Vermoedelijk onder invloed van

zijn schoonbroer, raadsheer Pieter Boudens kwam hij in Gent wonen waar hij in 1452 secretaris was van de schepenen. De Gentse opstand van dat zelfde jaar had voor gevolg dat hij ontzet werd uit zijn ambt maar reeds in 1453 kon hij zijn loopbaan verder zetten. Hij werd secretaris bij de Hertogelijke raad van Vlaanderen, bij hetzelfde orgaan werd hij in 1463 commissaris en nog later in 1473 werd hij Raadsheer. Ondertussen was hij ook ontvanger van Vlaanderen voor het kwartier van Gent en watergraaf van Vlaanderen.

Verscheidene malen werd hij op diplomatieke zending gestuurd (o.a. naar het Engelse hof in 1477). In 1473 liet hij als huwelijksge Geschenk voor zijn tweede vrouw een rijkelijk geïllustreerd getijdenboek maken (nog bestaand in het Scripps College te Claremont-California, USA). Wellicht vanaf 1477 woonde hij te Dendermonde.

Een zoon van hem, Pieter Donche was meester in de rechten en overleed waarschijnlijk te Lo vóór 1478. Hij gaf in 1473 zijn keurbroederschap van Veurne op om poorter te worden van de stad Lo. Hij bezat leengoederen te Reninge, Lo en Pollinkhove. In Lo bezat hij een zestal huizen.

Zijn zoon die eveneens Pieter heette, was raadspensionaris van Lo en overleed er omstreeks 1501.

Op zijn beurt had hij onder andere een dochter Elisabeth Donche die geboren werd te Lo omstreeks 1495-1498. Zij overleed te Eke in 1548 en werd begraven in de kerk. Van haar vader erfde ze lenen te Reninge en Pollinkhove die eerder aan haar grootvader toebehoorden. Ze bezat ook een leengoed te Lampernisse. Haar tweede man Cornelius De Schepper was waarschijnlijk een kennis van haar eerste man : beiden hadden te Leuven gestudeerd en stonden in contact met Erasmus. Kort na haar tweede huwelijk werd een tweeluik met hun portret geschilderd. Van haar portret bestaat nog een vermoedelijk 16de eeuwse kopie die in 1994 bij Christie's in Londen werd geveild.

Haar tweede echtgenoot, Cornelius De Schepper, was ook een belangrijk man : In 1523 werd hij privé-secretaris van de gevluchte koning Christiaan II van Denemarken en vergezelde hem naar Londen en Madrid. Hij werd opgemerkt door Margaretha van Oostenrijk, die hem overhaalde in dienst te treden van haar neef Karel V, beter bekend als Keizer Karel. Hij werd Keizer Karels meest bereisde diplomaat.

Een dubbelportret (zie hierboven) van hem en zijn echtgenote geschilderd door de Brugse schilder Ambrosius Benson is nog bewaard gebleven in The Art Gallery of New South Wales te Sydney - Australië.

Over zijn zendingen naar Constantinopel aan het hof van de Turkse sultan Süleyman II legde hij een dagboek aan dat bewaard is gebleven. In 1545 stopte hij zijn diplomatieke reizen en trok hij zich terug op zijn kasteel dat hij in de heerlijkheid Eke bij Oudenaarde had gekocht.

2. **Renault Donche** was schepen keurheer van de kasselrij Veurne in de periode 1441 tot 1470. In 1470 erfde hij een leengoed van 10 gemeten te Alveringem, genaamd het Hof van Ellevoorde.
3. **Adriaan Donche** overleed vroeg en zijn kinderen bleven zijn eigendommen te Lo bezitten. Daartoe behoorde in 1499 een hofstede in de Meunekehoek te Lo die vernield werd tijdens de burgeroorlogen van 1486-1493 in Vlaanderen tussen voor- en tegenstanders van Maximiliaan van Oostenrijk.
4. **Lodewijk Donche**, de volgende voorvader van onze Pervijzenaar Omaer Donche, overleed te Alveringem in 1491. Net als zijn ouders werd hij begraven in de kerk. Gedurende 32 jaar, van 1457

tot 1489, was hij ontvanger van het kapittel van Sint Omaars van hun leenhof het Vrije van Sint Omaars, dat zich uitstreckte over Alveringem en in diverse andere parochies in Veurne-Ambacht, waaronder ook te Pervijze. In 1476 was hij baljuw van de dekenij en kapittel van Sint Omaars en van hun heernesse in Walravekinskercke = Oostkerke. Hij huwde met Maria Heyndrickx en kreeg bij haar drie kinderen : Roland, Jacob en Renault.

Jacob Donche, zoon van Lodewijk en Maria Heyndrickx, was eigenaar van een leengoed te Alveringem bestaande uit een omwalde hofstede ten Zuiden van de kerk. Een ander leengoed met drie achterlenen dat hij bezat uit hoofde van zijn vrouw, Cornelia, was gelegen te Boitshoeke, ten westen van de kerk. Hij overleed omstreeks 1522.

Zo komen we terug aan bij **Omaar Donche**, die in 1524 uitbater werd van het Berkelhof te Pervijze, oudste zoon van Jacob Donche en zijn vrouw Cornelia. Hij kocht het hiervoor vermelde leen te Boitshoeke van zijn broer Jacob. Na het overlijden van zijn vader in 1522, erfde hij het leen te Alveringem.

Uit zijn huwelijk met Nicase Vandenhove werden drie kinderen geboren : **Lyoen, Jacob en Maria**.

1. **Lyoen Donche**, geboren omstreeks 1505, overleed te Deinze rond 1575. Hij erfde van zijn vader het leengoed te Boitshoeke hetwelk hij doorverkocht aan zijn schoonbroer Marc Van Sevenant die gehuwd was met zijn zuster Maria. Vanaf 1537 vinden we hem terug te Deinze als keizerlijk notaris. In 1540 werd hij poorter van Deinze. Tot aan zijn dood was hij raadspensionaris en procureur van de stad.
2. **Jacob Donche** kocht in 1555 vier gemeten land te Pervijze. In 1565 erft hij van Jeroen de Naghele 3 gemeten leengrond eveneens te Pervijze. Hij wordt ook vermeld als pachter van de bezittingen van de abdij van Ename te Pervijze. Gezien de hoeve Het Blauwhuis eigendom was van de abdij van Ename, kunnen we besluiten dat hij een tijdlang uitbater was van deze eveneens nog bestaande hoeve te Pervijze. Hij was gehuwd met Johanna Oudolf, dochter van Jan.

In 1576 werd door de Staten van Vlaanderen een verplichte lening uitgevaardigd bij de meestvermogenden van de Kasselrij Veurne. Door de grote ontvolking van de kasselrij te wijten aan de godsdienstoorlogen, de pest en muitende en plunderende Spaanse troepen, hadden de gewone belastingen in de voorbije jaren haast niets meer opgebracht. De weduwe van Jacob Donche, als inwonerster van Pervijze, werd getaxeerd om een bedrag van 192 pond uit te lenen. Hiermee behoorde zij tot de zeven meest vermogend geschatte personen uit de hele kasselrij die elk dit hoogste bedrag moesten uitlenen.

Uit dit huwelijk stamden 4 kinderen : **Maria, Jan, Jeroen en Jacob**.

1. **Maria Donche** was gehuwd met Mores De Naghele en woonde na haar huwelijk nog te Pervijze.
2. **Jan Donche** huwde te Diksmuide in 1585 en had bezittingen vooral te Kaaskerke maar ook in Zarren, Merkem en Zuidpeene (F). Mogelijk is hij een voorvader van pastoor Renault Donche die van 1683 tot 1689 dorpsheer was van Pervijze. Deze was eveneens afkomstig van Diksmuide.

3. **Jeroen Donche** woonde te Ramskapelle en bezat daar en te Sint Joris en Oostduinkerke verschillende leengoederen.
4. **Jacob Donche** was pastoor van Hazebroek (F) en overleed te Kaaskerke omstreeks 1637. Hij bezat landgoederen in Kaaskerke en Oudekapelle. Een 17de eeuws handschrift vermeld hem als pastoor te Hazebroek (F) en groot weldoener van de Augustijnen van deze stad.